

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
з навчальної дисципліни „ІНСТИТУЦІЙНА ЕКОНОМІКА”
підготовки магістра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
24 березня 2016 року
протокол № 7
Зав. кафедри
_____ проф. С.С. Ніколенко

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ІНСТИТУЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

1. Вкажіть зановника соціально-правового напрямку інституціоналізму:

- a) У. Мітчел
- b) Т. Веблен
- c) Дж. Коммонс
- d) П. Самуелсон

2. Вкажіть засновника емпіричного або кон'юнктурно-статистичного напрямку інституціоналізму:

- a) У. Мітчел
- b) Т. Веблен
- c) Дж. Коммонс
- d) П. Самуелсон

3. Вкажіть засновника соціально-психологічного напрямку інституціоналізму:

- a) У. Мітчел
- b) Т. Веблен
- c) Дж. Коммонс
- d) П. Самуелсон

4. До найбільш відомих представників «старого» інституціоналізму відноситься:

- a) Армен Алчіан
- b) Торстейн Веблен
- c) Рональд Коуз
- d) Дуглас Норт

5. До найбільш відомих представників неоінституціоналізму відносяться:

- a) Джон Кеннет Гелбрейт
- b) Джон Коммонс
- c) Олівер Вільямсон
- d) Фрідріх фон Хайек

6. До основних концепцій неоінституційної теорії не відноситься наступна теорія:

- a) теорія прав власності
- b) теорія трансакційних витрат
- c) теорія саморегулювання ринку
- d) теорія економічних організацій

7. До основних концепцій неоінституціоналізму не відноситься наступна теорія:

- a) теорія суспільного вибору
- b) теорія нової економічної історії
- c) теорія міжгалузевого балансу
- d) теорія економіки угод

8. До сучасних течій інституційної теорії відносяться:

- a) марксизм і меркантилізм
- b) маржиналізм і неоінституціоналізм
- c) меркантилізм і нова інституційна економіка
- d) неоінституціоналізм і нова інституційна економіка

9. Засновником інституційної економічної теорії традиційно вважається:

- a) Р. Коуз
- b) Т. Веблен
- c) Д. Норт
- d) О. Вільямсон

10. Інституційна економіка вивчає:

- a) як правила гри впливають на прийняття ефективних рішень
- b) людську поведінку з точки зору співвідношення між цілями з обмеженими засобами, що мають різне застосування
- c) механізми та напрямки реалізації економічної політики держави на макрорівні
- d) проблеми підвищення ефективності в умовах обмежених ресурсів на мікрорівні
- e) проблеми забезпечення сталого економічного розвитку

11. Метод інституціоналізму ґрунтується:

- a) на вивченні людей, інститутів управління і права, суспільства
- b) на вивченні економічних явищ в аспекті встановлення взаємозалежностей між економічними величинами
- c) на вивченні будь-яких соціальних явищ через призму дій
- d) на вивченні ощадливості як найкращого способу економічної поведінки

12. Методологічний індивідуалізм - це:

- a) прийом, який говорить про те, що всі аналізовані речі складаються під дією індивідів
- b) режим власності, при якому винятковими правами володіє група людей
- c) моделі поведінки, за порушення яких накладаються санкції
- d) обмеженість можливостей економічних агентів з переробки інформації

13. Під інститутами в неоінституційній теорії розуміються:

- a) розроблені людьми обмеження
- b) результат процесів, що відбувалися в минулому
- c) вищі навчальні заклади
- d) «правила гри» в суспільстві

14. У якому із варіантів відповідей зазначено предмет вивчення неоінституціоналізму?

- a) наука про пошуки ефективної форми організації суспільного господарства
- b) наука, що здійснює економічний аналіз ролі інститутів і їх вплив на господарство на основі принципів раціональності та методологічного індивідуалізму

- c) наука, що вивчає економічну поведінку через призму стереотипів соціальних агентів
- d) наука про систему об'єктивних економічних відносин між класами людей, що складаються в процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання благ

15. Що виступає предметом вивчення інституційної економіки:

проблема підвищення ефективності в умовах обмежених ресурсів на мікрорівні

- a) механізми та напрямки реалізації економічної політики держави на макрорівні
- b) роль формальних і неформальних інститутів у сфері прийняття рішень і формування економічної політики на мікро- та макрорівні
- c) проблеми забезпечення стійкого економічного розвитку, підтримки беззбитковості і рентабельності господарюючих суб'єктів
- d) проблема підтримки макроекономічної рівноваги, ліквідація безробіття та здійснення стабілізаційних заходів, що запобігають різким циклічним коливанням в економіці

ТЕМА 2. ЛЮДИНА, ЕКОНОМІЧНА ПОВЕДІНКА ТА ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА

1. Вкажіть ознаку неформальних інститутів:

- a) примус до дотримання правила, спеціалізовану діяльність, що реалізується тільки гарантом (або ж стабільною групою індивідів)
- b) в ролі гаранта правила може виступити будь-який індивід, який вважає за необхідне дотримання правила
- c) це сукупність основних соціальних, політичних, правових та економічних правил, що визначають рамки поведінки людини
- d) це добровільна угода, яка укладається між сторонами договору, який координує їх діяльність шляхом визначення взаємних прав, зобов'язань і механізмів їх дотримання

2. Вкажіть ознаку формальних інститутів:

- a) примус до дотримання правила, спеціалізована діяльність, що реалізується тільки гарантом (або ж стабільною групою індивідів)
- b) в ролі гаранта правила може виступити будь-який індивід, який вважає за необхідне дотримання правила
- c) це сукупність основних соціальних, політичних, правових та економічних правил, що визначають рамки поведінки людини
- d) це добровільна угода, яка укладається між сторонами договору, який координує їх діяльність шляхом визначення взаємних прав, зобов'язань і механізмів їх дотримання

3. Значна стійкість неформальних норм визначається:

- a) тривалістю їх еволюції
- b) штучним встановленням «зверху»
- c) судовою практикою
- d) законодавством

4. Інститут передбачає:

- a) умисне розповсюдження неправдивої інформації
- b) справедливий розподіл економічних благ серед членів суспільства
- c) вплив вчинків однієї особи на добробут інших
- d) сукупність правил, що мають механізм примусу до їх дотримання

5. Інституційна угода - це:

- a) примус до дотримання правила спеціалізована діяльність, що реалізується тільки гарантом (або ж стабільною групою індивідів)
- b) ця угода між індивідами і (або) їх групами, що визначають способи кооперації і конкуренції
- c) це сукупність основних соціальних, політичних, правових та економічних правил, що визначають рамки поведінки людини
- d) це добровільна угода, яка укладається між сторонами договору, який координує їх діяльність шляхом визначення взаємних прав, зобов'язань і механізмів їх дотримання

6. Інституційне середовище - це:

- a) примус до дотримання правила, спеціалізована діяльність, що реалізується тільки гарантом (або ж стабільною групою індивідів)
- b) це угода між індивідами і (або) їх групами, що визначають способи кооперації і конкуренції
- c) це сукупність основних соціальних, політичних, правових та економічних правил, що визначають рамки поведінки людини
- d) це добровільна угода, яка укладається між сторонами договору, який координує їх діяльність шляхом визначення взаємних прав, зобов'язань і механізмів їх дотримання

7. Обмежена ефективність (раціональність) – це:

- a) обмеженість можливостей економічних агентів з обробки інформації
- b) властивість максимально скористатися обмеженими ресурсами, які є в розпорядженні суспільства
- c) справедливий розподіл економічних благ між членами суспільства
- d) вплив вчинків однієї особи на добробут інших

8. Опортунізм – це:

- a) поведінка, спрямована на обман контрагента для збільшення своєї користі
- b) здатність максимально скористатися обмеженими ресурсами, які є в розпорядженні суспільства
- c) здатність справедливо розподіляти економічні блага серед членів суспільства
- d) вплив вчинків однієї особи на добробут інших

9. Основними функціями інститутів є:

- a) стимулююча і обмежувальна
- b) виробнича і невиробнича
- c) координаційна і розподільна

d) координаційна і оптимізаційна

10. Поведінка, орієнтована тільки на власну вигоду, пов'язану з обманом і хитрістю, називається:

- a) економічною
- b) опортуністичною
- c) раціональною
- d) оптимальною

11. Що виступає критерієм ефективності інститутів:

- a) величина отриманого прибутку
- b) величина досягнутої мінімізації витрат
- c) величина економії масштабу виробництва
- d) величина національного доходу

12. Що являє собою сукупність «правил гри», тобто правила, норми і санкції, що утворюють політичні, соціальні, економічні та юридичні рамки взаємодій між людьми:

- a) інституційне середовище суспільства
- b) неформальні правила прав власності
- c) формальні правила
- d) інституційна структура суспільства

13. Як називається правило, що має зовнішній механізм примусу до його виконання?

- a) інститут
- b) інституційна угода
- c) інституційне середовище
- d) санкція

14. Як називається сукупність основних економічних, юридичних, соціальних правил, що визначають людську поведінку?

- a) економічна система
- b) політична система
- c) інституційна угода
- d) інституційне середовище

15. Якщо гарантом правила може бути будь-який індивід, то цей інститут називається:

- a) раціональним
- b) нераціональним
- c) формальним
- d) неформальним

ТЕМА 3. ТЕОРІЯ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ

1. Джон Коммонс запропонував таку класифікацію трансакційних витрат:

- a) *ex ante* та *ex post*

- b) виокремлення, інформаційні, масштабу
- c) поведінки, пошуку інформації, виявлення резервних позицій
- d) угоди, управління, раціонування

2. До трансакційних витрат відносяться:

- a) витрати, пов'язані з поточною виробничою діяльністю
- b) вкладення в основний капітал фірми
- c) витрати по укладенню контракту
- d) витрати, пов'язані виплатою відсотків за фінансовими зобов'язаннями фірми

3. До трансакційних витрат не належать:

- a) витрати пошуку інформації
- b) витрати опортуністичної поведінки
- c) витрати обслуговування верстатів і устаткування
- d) витрати захисту прав власності

4. Основна відмінність між *ex ante* та *ex post* трансакційними витратами полягає у наступому:

- a) їх відмінність має лише кількісний характер
- b) їх відмінність пов'язана лише з типом угоди, що укладається
- c) їх відмінність пов'язана з часом їх здійснення щодо укладення контракту
- d) їх відмінність зникає у разі відносницької контрактації

5. Трансакційні витрати - це:

- a) витрати, які безпосередньо пов'язані з виробництвом товарів і послуг
- b) витрати на закупівлю сировини і матеріалів
- c) витрати, які пов'язані з укладанням контрактів
- d) витрати на виплату заробітної плати, ренти, процентів

6. Трансакція застосування раціону – це:

- a) відношення, що відображають взаємне розуміння можливостей підвищення добробуту за допомогою взаємовпливу
- b) відносини, що складаються з обміну правами власності між обмінюються сторонами на основі добровільного погодження
- c) такий взаємовплив між економічними агентами, при якому право прийняття рішення належить тільки одній стороні, а управління здійснюється за допомогою команди
- d) розподіл повноважень, на які претендують претенденти на права і (або) ресурси, але реалізуються третьою особою

7. Трансакція угоди – це:

- a) відносини, що відображають взаємне розуміння можливостей підвищення добробуту за допомогою взаємовпливу
- b) відносини, що складаються з обміну правами власності між обмінюються сторонами на основі добровільного погодження

- c) такий взаємовплив між економічними агентами, при якому право прийняття рішення належить тільки одній стороні, а управління здійснюється за допомогою команди
- d) розподіл повноважень, на які претендують претенденти на права і (або) ресурси, але реалізуються третьою особою

8. Трансакція управління – це:

- a) відносини, що відображають взаємне розуміння можливостей підвищення добробуту за допомогою взаємовпливу
- b) відносини, що складаються з обміну правами власності між обмінюються сторонами на основі добровільного погодження
- c) такий взаємовплив між економічними агентами, при якому право прийняття рішення належить тільки одній стороні, а управління здійснюється за допомогою команди
- d) розподіл повноважень, на які претендують претенденти на права і (або) ресурси, але реалізуються третьою особою

9. Що з перерахованого не відноситься до витрат специфікації і захисту прав власності?

- a) витрати на утримання правоохоронних органів
- b) витрати на протипожежну сигналізацію
- c) витрати на маркетинг
- d) витрати на державну реєстрацію земельних ділянок

10. Що не відноситься до трансакційних витрат?

- a) витрати на пошук інформації
- b) витрати на інвестиції
- c) витрати укладання контрактів
- d) витрати захисту прав власності

11. Що являє собою акт економічного обміну згідно неокласичного підходу:

- a) обмін рідкісних благ
- b) обмін пучками прав власності
- c) обмін корисностями
- d) обмін продуктами праці

12. Як називаються витрати, пов'язані зі зміною правових властивостей благ?

- a) альтернативні граничні
- b) трансакційні
- c) виробничі
- d) бухгалтерські

13. Які трансакційні витрати можуть бути знижені за допомогою використання типових договорів?

- a) витрати опортуністичної поведінки
- b) витрати укладання контрактів
- c) витрати пошуку інформації

d) витрати захисту прав власності

14. Як називаються витрати, пов'язані із забезпеченням взаємовигідного обміну?

- a) витрати вимірювання
- b) витрати пошуку інформації
- c) витрати виявлення альтернатив
- d) витрати опортуністичного поведінки

15. Витрати опортуністичної поведінки є наслідком:

- a) недобросовісної поведінки однієї зі сторін
- b) ненавмисних дій однієї зі сторін
- c) незнанням однієї зі сторін існуючого законодавства
- d) витрат пошуку інформації

ТЕМА 4. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ПРАВ ВЛАСНОСТІ

1. До чого може призводити відсутність специфікації прав власності?

- a) до раціонального та оптимального використання ресурсів
- b) до виникнення зовнішніх ефектів
- c) до розщеплення права власності
- d) до обмеженої раціональності економічних агентів

2. Права власності – це:

- a) одностороннє обмеження набору можливих дій агентів
- b) витрати, що з'являються під час реалізації трансакцій
- c) обмін, відчуження та привласнення прийнятих прав власності і свобод
- d) санкціоновані відносини між економічними агентами, що мають відношення до використання обмежених ресурсів

3. Право виключати інших часів режиму приватної власності належить:

- a) індивіду
- b) групі індивідів
- c) членам «державної» організації
- d) нікому не належить

4. Право виключення інших в режимі вільного доступу до ресурсів належить:

- a) індивіду
- b) групі індивідів
- c) членам «державної» організації
- d) нікому не належить

5. Право виключення інших в режимі державної власності належить:

- a) індивіду
- b) групі індивідів
- c) членам «державної» організації
- d) нікому не належить

5. При якому режимі власності з'являється надмірне використання ресурсу?

- a) вільному доступі до ресурсу
- b) колективному
- c) державному
- d) приватному
- e) за будь-якого режиму власності

6. Режим вільного доступу – це:

- a) сукупність правил, що визначають умови доступу до тих чи інших ресурсів, вибору використання його і способу отримання доходів від його використання
- b) це такий режим, при якому кожен з індивідів не має повноважень по відношенню до даного ресурсу
- c) стан, при якому винятковими правами володіє тільки індивід або група індивідів
- d) при такому режимі члени "державної" організації мають право усувати інших від використання ресурсу

7. Режим власності - це:

- a) сукупність правил, що визначають умови доступу до тих чи інших ресурсів, вибору його використання і способу отримання доходів від його використання
- b) це такий режим, при якому кожен з індивідів не має повноважень по відношенню до даного ресурсу
- c) становище, при якому винятковими правами володіє тільки один індивід
- d) при такому режимі члени "державної" організації мають право усувати інших від використання ресурсу, приймати регламентоване рішення по використанню ресурсу, але не мають право на дохід

8. Специфікація прав власності – це:

- a) відносини, що відображають взаємне розуміння можливостей підвищення добробуту за допомогою взаємовпливу
- b) такий взаємовплив між економічними агентами, при якому право прийняття рішення належить тільки одній стороні, а управління здійснюється за допомогою команди
- c) розподіл повноважень, на які претендують претенденти на права і (або) ресурси, але реалізуються третьою особою
- d) визначення об'єкта права, суб'єкта права, прав, якими володіє даний суб'єкт, а також механізмів забезпечення дотримання цих прав

9. Суб'єкт власності відрізняється від суб'єкта господарювання тим, що:

- a) суб'єкт власності обов'язково повинен брати участь в процесі виробництва
- b) суб'єкт господарювання обов'язково повинен брати участь в процесі виробництва
- c) нічим не відрізняється
- d) суб'єкт власності обов'язково є безпосереднім виробником

10. Точне визначення об'єкта і суб'єкта прав власності, набору правомочностей і механізму їх дотримання називається:

- a) специфікація прав власності
- b) розмивання прав власності
- c) захист прав власності
- d) формування прав власності

11. Що розуміється під специфікацією права власності?

- a) виключення третіх осіб з вільного доступу до ресурсу
- b) обмеження третіх осіб в праві доступу до ресурсу
- c) визначення порядку доступу третіх осіб до ресурсу
- d) дозвіл третім особам права доступу до ресурсу

12. Що таке розмивання прав власності?

- a) порушення винятковості прав власності
- b) розщеплення прав власності
- c) поділ правочинів власності між декількома суб'єктами
- d) відсутність прав власності

13. Як називається в теорії прав власності виключення третіх осіб з вільного доступу до ресурсу?

- a) зовнішніми ефектами
- b) інтерналізацією зовнішніх ефектів
- c) специфікацією права власності
- d) екстерналіями

14. Як називається поділ права власності на часткові правомочності?

- a) специфікація прав власності
- b) розмивання прав власності
- c) розщеплення прав власності
- d) формування прав власності

15. Як трактується неповнота специфікації прав власності?

- a) абсолютна специфікація прав власності
- b) диференціація прав власності
- c) розмивання права власності
- d) розщеплення права власності

ТЕМА 5. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ КОНТРАКТІВ

1. Гарантом виконання умов класичного контракту виступає (-ють):

- a) держава
- b) органи самоврядування
- c) контрагенти
- d) треті особи

2. Гарантом виконання умов реляційного контракту виступає (-ють):

- a) самі контрагенти
- b) місцева адміністрація
- c) третя сторона

d) держава

3. Гарантом при укладанні неокласичного контракту виступає (-ють):

- a) третя сторона
- b) самі учасники договору
- c) місцева адміністрація
- d) держава

4. За критерієм вираження сторонами ступеня готовності до співпраці під час укладання контракти поділяються на:

- a) явні і неявні
- b) повні і неповні
- c) стандартні і нестандартні
- d) симетричні та асиметричні

5. За критерієм наявності документального оформлення домовленостей контракти поділяються на:

- a) формальні і неформальні
- b) явні і неявні
- c) симетричні та асиметричні
- d) повні і неповні

6. За критерієм однозначного визначення прав та обов'язків сторін за усіх можливих змін контракти поділяються на:

- a) повні і неповні
- b) формальні і неформальні
- c) явні і неявні
- d) стандартні і нестандартні

7. За критерієм рівності інформаційних і переговорних позицій сторін контракти поділяються на:

- a) формальні і неформальні
- b) явні і неявні
- c) повні і неповні
- d) симетричні та асиметричні

8. За критерієм уніфікованості умов контракту для широкого кола потенційних учасників контракти поділяються на:

- a) формальні і неформальні
- b) явні і неявні
- c) стандартні і нестандартні
- d) індивідуальні та колективні

9. Контракт – це:

- a) примус щодо дотримання правил одним економічним суб'єктом на вимогу іншого

- b) угода між індивідами і (або) їх групами, що визначають способи кооперації і конкуренції між ними
- c) сукупність основних соціальних, політичних, правових та економічних правил, що визначають рамки поведінки людини
- d) добровільно укладена між сторонами угода, яка визначає їх взаємні права, зобов'язання і механізми їх дотримання

10. Контракт, предметом якого є використання високоспецифічних ресурсів, передбачає довгострокові відносини сторін з цього приводу, називається:

- a) класичним контрактом
- b) неокласичним контрактом
- c) реляційним контрактом
- d) досконалим контрактом

11. Контракт, предметом якого є використання специфічних ресурсів, передбачає тривалі відносини сторін з цього приводу, називається:

- a) класичним контрактом
- b) неокласичним контрактом
- c) реляційним контрактом
- d) досконалим контрактом

12. Контракт, що не потребує втручання третіх сторін щодо виконання домовленостей між сторонами, називається:

- a) класичним контрактом
- b) контрактом, що самовиконується
- c) стандартним контрактом
- d) симетричним контрактом

13. Контракт, який ґрунтується на універсальних нормах переважно юридичного характеру, чітко фіксує умови угоди та санкції у разі їх невиконання, називається:

- a) класичним контрактом
- b) неокласичним контрактом
- c) реляційним контрактом
- d) досконалим контрактом

14. При характеристиці контрактів виділяють такі їх властивості, як: повнота, формалізованість та:

- a) імпліцитність
- b) ризик
- c) специфічність
- d) строковість

15. Який з атрибутів контракту є необов'язковим?

- a) суб'єкт контракту
- b) предмет контракту
- c) зміст контракту

d) державна реєстрація контракту

ТЕМА 6. ІНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Визначте мережу як механізм координації:

- a) це структура супідрядності індивідів, взаємодія яких відбувається за допомогою команд.
- b) це довгострокова кооперація автономних учасників, взаємодія яких відбувається на основі переговорів;
- c) це множина симетричних виборчих обмінів, пропорції яких регулюються ціновими механізмами
- d) це механізм регулювання процесів укладення та застосування контрактів, що забезпечують надійність обмінів

2. На основі чого відбувається взаємодія індивідів в ієрархіях?

- a) на основі механізму цін
- b) на основі команд
- c) на основі переговорів
- d) на основі довгострокових контрактних відносин

3. У чому полягає інституційний зміст ринку?

- a) це первинна ланка, яка забезпечує симетричність обміну
- b) це механізм регулювання економіки
- c) це множина симетричних виборчих обмінів, пропорції яких регулюються ціновими механізмами
- d) це простір купівлі-продажу різноманітних благ та ресурсів

4. Що з перерахованого не є механізмом координації?

- a) ринок
- b) мережа
- c) ієрархія
- d) інститут

5. Що не відноситься до міжорганізаційних мереж?

- a) міжфірмовий стратегічний альянс
- b) віртуальні мережі
- c) фокальні мережі
- d) державні структури

6. Що не характерно для міжорганізаційних мереж?

- a) залежність учасників мережі
- b) єдина мета
- c) наявність декількох лідерів
- d) добровільність

7. Що таке координаційні механізми?

- a) механізм регулювання процесів укладення та застосування контрактів, що забезпечують надійність обмінів

- b) сукупність контрактів, що забезпечують надійність контракту
- c) зв'язок між суб'єктами-учасниками обміну
- d) зв'язок між господарюючими суб'єктами

8. Що таке мережа?

- a) гібрид фірми і ринку
- b) тип змішаної діяльності, що передбачає довготривалу кооперацію різних учасників
- c) форма економічних зв'язків
- d) широкий спектр контрактних відносин

9. Що таке ринкова координація?

- a) координація діяльності індивіда в основному за допомогою ціни
- b) координація діяльності індивіда за допомогою пропозиції товарів
- c) координація діяльності індивіда за допомогою попиту на товари
- d) координація діяльності індивіда за допомогою конкуренції

10. Як називається довгострокова кооперація незалежних учасників, взаємодія яких відбувається на основі переговорів?

- a) ринок
- b) ієрархія
- c) мережа
- d) контракт

11. Агент в теорії агентства - це:

- a) сторона контракту, що володіє меншою інформацією про контракт;
- b) замовник;
- c) виконавець
- d) кожен індивід на ринку

12. Принципал в теорії агентства - це:

- a) сторона контракту, що володіє меншою інформацією про контракт;
- b) замовник;
- c) виконавець;
- d) будь-яка зі сторін контракту;

13. Визначте ієрархію як механізм координації:

- a) це структура супідрядності індивідів, взаємодія яких відбувається за допомогою команд.
- b) це довгострокова кооперація автономних учасників, взаємодія яких відбувається на основі переговорів;
- c) це множина симетричних виборчих обмінів, пропорції яких регулюються ціновими механізмами
- d) це механізм регулювання процесів укладення та застосування контрактів, що забезпечують надійність обмінів

14. Визначте ринок як механізм координації:

- a) це структура супідрядності індивідів, взаємодія яких відбувається за допомогою команд.
- b) це довгострокова кооперація автономних учасників, взаємодія яких відбувається на основі переговорів;
- c) це множина симетричних виборчих обмінів, пропорції яких регулюються ціновими механізмами
- d) це механізм регулювання процесів укладення та застосування контрактів, що забезпечують надійність обмінів

15. Як називається структура супідрядності індивідів, взаємодія яких відбувається за допомогою команд?

- a) ринок
- b) ієрархія
- c) мережа
- d) контракт

ТЕМА 7. ІНСТИТУЦІЙНА ТЕОРІЯ ФІРМИ. ЗОВНІШНІ ЕФЕКТИ ТА ТЕОРЕМА КОУЗА

1. В чому полягає завдання регулювання негативних зовнішніх ефектів?

- a) збільшити обсяг виробництва і споживання блага, що створює такий ефект
- b) зменшити обсяг виробництва і споживання блага, що створює такий ефект
- c) перетворити негативний зовнішній ефект у позитивний
- d) перетворити негативний зовнішній ефект у внутрішній ефект

2. В чому полягає завдання регулювання позитивних зовнішніх ефектів?

- a) збільшити обсяг виробництва і споживання блага, що створює такий ефект
- b) зменшити обсяг виробництва і споживання блага, що створює такий ефект
- c) перетворити негативний зовнішній ефект у позитивний
- d) перетворити негативний зовнішній ефект у внутрішній ефект

3. Для якого типу фірм характерно зосередження всіх правомочностей центрального агента в одних руках?

- a) державні фірми
- b) приватнопідприємницькі фірми
- c) партнерства
- d) кооперативи

4. Зовнішні ефекти виникають, тому що:

- a) вони пов'язані з вигодами і витратами, які створюються державою
- b) їх створюють виробники товарів, а оплачувати змушена держава
- c) вони пов'язані з монополією окремих економічних суб'єктів
- d) ринкові ціни не відображають усіх зовнішніх витрат і вигод економічних суб'єктів

5. Негативний зовнішній ефект - це:

- a) в результаті економічної діяльності одних економічних агентів поява додаткових витрат у інших

- b) в результаті економічної діяльності одних економічних агентів поява додаткової вигоди у інших
- c) в результаті економічної діяльності одних економічних агентів поява додаткових витрат і вигод у інших
- d) ефект, що виникає як результат взаємодії економічних суб'єктів

6. Позитивний зовнішній ефект - це:

- a) шкода для одних економічних агентів, зумовлена діяльністю інших
- b) ефект, що виникає як результат взаємодії економічних суб'єктів
- c) додаткова вигода для одних економічних агентів, зумовлена діяльністю інших
- d) додаткові витрати для одних економічних агентів, зумовлені діяльністю інших

7. Принципал в теорії агентства - це:

- a) сторона контракту, що володіє меншою інформацією про контракт;
- b) замовник;
- c) виконавець;
- d) будь-яка зі сторін контракту;

8. Розмір фірми визначається:

- a) бажаннями і фінансовими можливостями її власника
- b) співвідношенням виробничої і трансакційної складових у витратах на виробництво
- c) співвідношенням граничних витрат щодо організації трансакцій на ринку і всередині фірми
- d) співвідношенням експериментальних і інспекційних товарів в асортименті фірми

9. Суть теореми Коуза полягає у тому, що:

- a) проблема зовнішніх ефектів може бути вирішена шляхом угоди між зацікавленими сторонами
- b) для врегулювання зовнішніх ефектів повинні застосовуватися прямі методи державного втручання
- c) для врегулювання зовнішніх ефектів повинні застосовуватися податки і субсидії
- d) зовнішні ефекти не мають негативних наслідків, оскільки регулюються державою

10. Агент в теорії агентства - це:

- a) сторона контракту, що володіє меншою інформацією про контракт;
- b) замовник;
- c) виконавець
- d) кожен індивід на ринку

11. Що з себе являє проблема «принципал-агент»?

- a) проблема, між учасниками контрактів

- b) проблеми партнерів при укладанні контракту
- c) агент віддає перевагу не інтересам принципала, а своїм власним.
- d) проблема між економічними агентами

12. Як називається безкоштовна вигода для одних економічних агентів, що виникає в результаті діяльності інших економічних агентів?

- a) приватна вигода
- b) суспільна вигода
- c) позитивний зовнішній ефект
- d) негативний зовнішній ефект

13. Яка з перерахованих умов не є обов'язковою для реалізації теореми Коуза?

- a) права власності повинні бути чітко визначені
- b) відсутність ефекту доходу
- c) трансакційні витрати обміну правами власності повинні бути близькими до нуля
- d) держава повинна регулювати зовнішні ефекти

14. У агентській теорії фірми головна увага концентрується на проблемі:

- a) максимізації економічного прибутку
- b) розподілу повноважень між принципалом та агентом
- c) недосконалості контрактів
- d) специфічності ресурсів

15. У неокласичній теорії фірми головна увага концентрується на проблемі:

- a) максимізації економічного прибутку
- b) розподілу повноважень між принципалом та агентом
- c) недосконалості контрактів
- d) специфічності ресурсів

ТЕМА 8. ІНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

1. Держава, у якій гарантується сприяння реалізації складного обміну, як інструменту соціального договору громадян з урядом, - це:

- a) контрактна держава
- b) експлуаторська держава
- c) авторитарна держава
- d) демократична держава

2. Держава, яка використовує монополію на насильство з метою максимізації власного доходу, називається:

- a) експлуаторською державою
- b) деспотичною державою
- c) конституційною державою
- d) контрактною державою

3. Державні гарантії проти опортуністичного використання сторонами контракту здійснюються за допомогою:

- a) правоохоронної діяльності
- b) розробки стандартів мір і ваг
- c) каналів обміну інформацією
- d) виробництва суспільних благ

3. З іменем якого вченого пов'язана контрактна теорія держави?

- a) Денні Дідро
- b) Джон Локк
- c) Шарль Луї Монтеск'є
- d) Томас Гоббс

4. З іменем якого вченого пов'язана теорія експлуатації походження держави?

- a) Денні Дідро
- b) Джон Локк
- c) Томас Гоббс
- d) Франсуа Марі Аруе Вольтер

5. Модель держави, в якій відсутні перешкоди опортуністичної поведінки громадян і уряду, називається:

- a) «експлуаторською» моделлю
- b) змішаної моделлю
- c) «контрактною» моделлю
- d) демократично-правовою моделлю

6. Неефективний розподіл прав власності характерний для:

- a) експлуаторської держави
- b) контрактної держави
- c) соціальної держави
- d) автократичної держави

7. Основна функція держави, з інституційної точки зору, - це

- a) специфікація і захист прав власності
- b) створення культурного простору
- c) зовнішньополітична діяльність
- d) участь в ринковому обміні

8. Політичний механізм прийняття макроекономічних рішень вивчає теорія

- a) суспільного вибору
- b) організаційних структур
- c) прав власності
- d) трансакційних витрат

9. Політичний ринок розглядають за аналогією з товарним ринком в теорії

- a) суспільного вибору
- b) монетаризму
- c) маржиналізму
- d) трансакційних витрат

10. Прагнення отримати економічну ренту за допомогою політичних процесів називають пошуком...:

- a) політичної ренти
- b) диференціальної ренти
- c) квазіренти
- d) монопольного прибутку

11. Прихильники інституціоналізму пов'язують поведінку влади як «осілого бандита» з наступною моделлю держави:

- a) експлуататорської держави
- b) контрактної держави
- c) соціальної держави
- d) автократичної держави

12. Провали держави - це:

- a) неспроможність держави знайти кошти на забезпечення соціальних програм
- b) нездатність держави забезпечити ефективний розподіл та використання ресурсів
- c) нездатність держави забезпечити стабільність економіки
- d) відсутність єдиного погляду на економічну стратегію як результат політичних колізій в суспільстві

13. Ситуація, коли держава не в змозі забезпечити ефективний розподіл і використання суспільних ресурсів, називається:

- a) «провалом» держави
- b) дифузією прав власності
- c) розмиванням прав власності
- d) бюрократичною поведінкою

14. Що з перерахованого не є суспільним благом?

- a) фундаментальна наука
- b) діяльність правоохоронних органів
- c) діяльність телефонної мережі
- d) оборона країни

15. Яка теорія походження держави використовується інституційною теорією?

- a) класова теорія
- b) теорія насильства
- c) теорія суспільного договору
- d) теологічна теорія

ТЕМА 9. ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

1. Відповідно до інституційного підходу критерієм для участі у неформальному секторі економіки є:

- a) високі виробничі витрати
- b) високі витрати здійснення легальної діяльності

- c) низькі трансакційні витрати легального бізнесу
- d) низькі трансформаційні витрати.

2. До інституційних причин зростання масштабів тіньової економіки не відносяться:

- a) відсутність ефективної системи захисту прав власності
- b) високі трансакційні витрати легального бізнесу
- c) створення режиму винятковості прав власності
- d) високі витрати виробництва

3. До чого призводить невідповідність між прагненням держави регулювати господарську діяльність і його реальними можливостями щодо виконання правил?

- a) до зовнішніх ефектів
- b) до створення механізмів координації
- c) до виникнення неформальної економіки
- d) до виникнення «проблеми безбілетника»

4. Позичивши 100 доларів за домовленістю і обіцяючи віддати борг до кінця місяця, Ви укладаєте угоду, а після цього Ви відмовляєтеся виконувати цю угоду. Як можна оцінити цю діяльність?

- a) нелегальна
- b) неформальна
- c) кримінальна
- d) прихована

5. Тіньова економіка суперечить державному законодавству:

- a) характером використовуваних засобів
- b) результатами своєї діяльності
- c) способами виробництва товарів
- d) характером виробленої продукції

6. У чому полягає одна з причин появи неформальної економіки?

- a) у прагненні груп спеціальних інтересів утримати своє монопольне становище
- b) у неможливості вирішити проблему суспільних (колективних) дій
- c) у складності специфікації прав власності
- d) у наявності в економіці зовнішніх ефектів

7. Хто не є альтернативним гарантом дотримання правил у неформальній економіці?

- a) неформальні мережі
- b) організована злочинність
- c) корумповані представники державної влади
- d) судова система держави

8. Що з перерахованого відноситься до кримінальної економіки?

- a) ухилення від сплати податків
- b) виплата заробітної плати «в конверті»
- c) виробництво і продаж наркотичних засобів
- d) відсутність трудового договору при наймі на роботу

9. Що з перерахованого не можна віднести до позитивних сторін неформального сектора економіки?

- a) неформальний сектор пом'якшує дію неефективного легального середовища
- b) діяльність неформального сектора створює додаткову конкуренцію для офіційних фірм
- c) неможливість використання легальних механізмів вирішення конфліктів
- d) у неформального сектора немає ніяких позитивних сторін

10. Що не відноситься до позитивних сторін існування неформального сектора в економіці?

- a) пом'якшення дії неефективного легального середовища
- b) додаткова конкуренція для офіційних фірм
- c) зростання сукупного попиту за рахунок доходів неформального сектору
- d) зниження довіри до держави

11. Що не відноситься до специфічних витрат неформальної економіки?

- a) витрати ухилення від податків
- b) витрати трансферту доходів
- c) витрати на пошук інформації про стан ринку
- d) витрати ухилення від покарань

12. Як називається сукупність господарських дій економічних агентів, що свідомо приховуються від держави?

- a) неформальна економіка
- b) колективні дії
- c) опортуністична поведінка
- d) бюрократія

13. Який фактор не впливає на розмір неформального сектору економіки?

- a) податки
- b) ступінь державного втручання в економіку
- c) чисельність населення країни
- d) корупція

14. До інституційних причин зростання масштабів тіньової економіки відноситься:

- a) відсутність ефективної системи захисту прав власності
- b) низькі трансакційні витрати легального бізнесу
- c) високі витрати виробництва
- d) підвищення цін на ресурси

15. Що з перерахованого в найбільшій мірі відповідає фіктивній економіці?

- a) приховування частини прибутку від оподаткування
- b) продаж продукції за спекулятивними цінами
- c) приписування у бухгалтерську документацію неіснуючих витрат
- d) організація азартних ігор без спеціального дозволу

ТЕМА 10. МЕХАНІЗМ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН

1. Виникнення і розповсюдження нових правил у відповідності з попереднім планом інституційних змін відносять до:

- a) дискретних інституційних змін
- b) цілеспрямованих інституційних змін
- c) спонтанних інституційних змін
- d) екзогенних інституційних змін

2. Відсутність або недостача в інституційній системі формальних інститутів, здатних підтримувати угоди з найменшими трансакційні витрати, внаслідок ліквідації механізму управління попередньою господарською системою і відсутності нового - це:

- a) інституційний вакуум
- b) інституційна пастка
- c) інституційний конфлікт
- d) інституційна матриця

3. Дискретні інституційні зміни передбачають:

- a) радикальні зміни у формальних правилах, які зазвичай відбуваються у результаті завоювань або революцій
- b) перегляд учасниками обміну контрактних відносин, щоб одержати деякий потенційний вигреш
- c) зрушення у системі другорядних правил і поступову зміну правил вищого порядку
- d) виникнення і розповсюдження нових правил у відповідності з попереднім планом інституційних змін

4. Екзогенні інституційні зміни передбачають:

- a) радикальні зміни у формальних правилах, які зазвичай відбуваються у результаті завоювань або революцій
- b) виникнення і розповсюдження нових правил у відповідності з попереднім планом інституційних змін
- c) трансформацію інституційної структури, яка здійснюється шляхом еволюційної зміни існуючих правил і норм
- d) імпорт, трансплантацію або проектування нових правил, які раніше не існували у даній інституційній структурі

5. Ендогенні інституційні зміни передбачають:

- a) радикальні зміни у формальних правилах, які зазвичай відбуваються у результаті завоювань або революцій
- b) виникнення і розповсюдження нових правил у відповідності з попереднім планом інституційних змін

- c) трансформацію інституційної структури, яка здійснюється шляхом еволюційної зміни існуючих правил і норм
- d) імпорт, трансплантацію або проектування нових правил, які раніше не існували у даній інституційній структурі

6. Імпорт, трансплантацію або проектування нових правил, які раніше не існували у даній інституційній структурі, відносять до:

- a) дискретних інституційних змін
- b) інкрементних інституційних змін
- c) ендогенних інституційних змін
- d) екзогенних інституційних змін

7. Інкрементні інституційні зміни передбачають:

- a) радикальні зміни у формальних правилах, які зазвичай відбуваються у результаті завоювань або революцій
- b) перегляд учасниками обміну контрактних відносин, щоб одержати деякий потенційний виграш
- c) зрушення у системі другорядних правил і поступову зміну правил вищого порядку
- d) виникнення і розповсюдження нових правил у відповідності з попереднім планом інституційних змін

8. Інституційна зміна – це:

- a) процес зміна одного або декількох компонентів інституту
- b) процес допущення помилок при дотриманні правил і традицій
- c) процес допущення неточностей при дотриманні правил і традицій;
- d) процеси, які супроводжуються невиконанням своїх зобов'язань перед законом

9. Інституційна інерція - це:

- a) рушійна сила попереднього розвитку інституційної структури
- b) ступінь економічного втручання держави в інституційне середовище
- c) залежність від траєкторії попереднього розвитку інституційної системи
- d) критерій періодичності попереднього розвитку інститутів

10. Кумулятивні інституційні зміни передбачають:

- a) радикальні зміни у формальних правилах, які зазвичай відбуваються у результаті завоювань або революцій
- b) перегляд учасниками обміну контрактних відносин, щоб одержати деякий потенційний виграш
- c) зрушення у системі другорядних правил і поступову зміну правил вищого порядку
- d) виникнення і розповсюдження нових правил у відповідності з попереднім планом інституційних змін

11. Радикальні зміни у формальних правилах, які зазвичай відбуваються у результаті завоювань або революцій, відносять до:

- a) дискретних інституційних змін
- b) інкрементних інституційних змін
- c) ендогенних інституційних змін
- d) екзогенних інституційних змін

12. Ринок, на якому інститути проходять відбір у ході конкуренції, називається:

- a) інституційним ринком
- b) політичним ринком
- c) ринком правових угод
- d) товарним ринком

13. Спонтанні інституційні зміни передбачають:

- a) радикальні зміни у формальних правилах, які зазвичай відбуваються у результаті завоювань або революцій
- b) виникнення і розповсюдження нових правил без попереднього задуму таких змін
- c) зрушення у системі другорядних правил і поступову зміну правил вищого порядку
- d) виникнення і розповсюдження нових правил у відповідності з попереднім планом інституційних змін

14. Траєкторія інституційних змін - це:

- a) послідовність змін, яких зазнає певний базовий інститут
- b) сукупність корінних змін, яких зазнає певний базовий інститут
- c) метод аналізу змін, яких зазнає певний інститут
- d) момент переходу кількісних змін у якісні в розвитку певного інституту

15. Який з варіантів правильно відображає поняття «ефект блокування»?

- a) це створення перешкод стосовно змін правил організаціями, які мають розподільчу вигоду від застосування діючих правил
- b) це створення умов для зміни правил організаціями, які мають розподільчу вигоду від застосування діючих правил
- c) це повне усунення перешкод для зміни правил організаціями, які не мають розподільчу вигоду від застосування діючих правил
- d) це байдужість до зміни правил організаціями, які мають розподільчу вигоду від застосування діючих правил